

ANNEME MEKTUP

YAYIN NO: 257

ANNEME MEKTUP
Waris Dirie

Özgün Adı: *A Letter to my Mother*

© Waris Dirie, 2007

© Bilge Kültür Sanat Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 50417

1. Basım: Ocak 2008

3. Basım: Eylül 2023

ISBN: 978-9944-425-54-4

Kapak: *Deniz Şensöz*

Sayfa Düzeni: *Nurel Naycı*

Baskı-Cilt: *Çevik Matbaacılık*

Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi No: 20/18-19 Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 501 30 19

Kapak Baskı: *Şekil Ofset*

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 1 Kat: 1 34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (0212) 520 72 53 (Pbx)

bilge@bilgeyayincilik.com www.bilgeyayincilik.com

ANNEME MEKTUP

WARIS DIRIE

Çeviren
Nurten Hatırnaz

Waris Dirie, 1997'de Revlon ürünlerinin mankenliğini yapmış, uluslararası tanınmış bir modeldir. 1997'de Birleşmiş Milletler tarafından Afrika'da kadın hakları ve kadın genital sünnetinin kaldırılmasında çalışmak üzere özel elçi tayin edilmiştir.

İçindekiler

<i>Önsöz</i>	7
Güç Bir Başlangıç	9
1. Telefon	13
2. Sana Geliyorum Anne	26
3. Kavuşma	38
4. Mogadişu	55
5. Ameliyat	72
6. Annem Yaban Ellerde	94
7. Çöküş	115
8. Yeni Bir Hayat	125
Uzlaşma ve Bağışlama	141
<i>Ek - Konuşmalar</i>	145

Önsöz

Bazen kendi kendime soruyorum: “Tüm bunlar gerçekten oldu mu yoksa sadece uzun ve karanlık bir rüyadan mı uyandım?”

Arkama yaslanıp gözlerimi kapadığımda kafamın içinde son altı ayın görüntülerini görebiliyorum. On sene sonra annemi ilk kez gördüm. Onu Afrika’dan Viyana’daki doktorlara getirdim; çünkü çok hastaydı ve karın bölgesine giren korkunç kramplardan muzdaripti. Krampların sebebi bilinmiyordu. Ona Viyana’mı gösterip farklılıklarımızdan bahsetmeye çalıştım. Olaylar en kötü rüyalarımın bile tasavvur edemeyeceğim şekilde sonuçlandı.

Annem gittikten sonra kendimi işe yaramaz, bomboş hissettim. Hislerimle nasıl başa çıkacağımı bilemiyordum -matemimle, öfkemle ve acımla. Derken hoş bir rastlantı beni Güney Afrika’ya götürdü. Orada küçük bir ev satın aldım ve son beş ayda yaşadıklarımı yazmaya karar verdim. Neler olduğunu anlamak ve anneme tekrar ulaşabilmenin bir yolunu bulmak istiyordum. İçimdeki bu acıdan kurtulmalıyım.

Sonuçta şimdiye dek yazdığım en yürekten kitabım çıktı ortaya -anneme yazılmış upuzun bir mektup. Ona, Viyana’dayken yüzüne söyleyemediğim her şeyi söyledim: Daha önce kimseye güvenip anlatamadığım şeyleri. Bu mektup bir suçlama değildir. Ama aynı zamanda ruhumu arındırmaktan çok daha fazlasıdır. Mektubum bir ilanıdır. Bir evladın annesine duyduğu aşkın ilanı.

Waris Dirie

Güç Bir Başlangıç

Sevgili Anneciğim,

Nereye gidersem gideyim bu resmi daima yanımda taşıyorum. Resimde sen bir Somali çölündesin. Yerlere kadar uzanan bol bir Afrika elbisesi giyiyorsun. Rengârenk ve göz kamaştırıcı; üzerinde dünyanın bütün renkleri mevcut; boyundan bir sürü altın zincir sarkıyor, parmakların yüzüklerle dolu. Bundan ne kadar hoşlandığımı biliyorum. Mağrur ve heybetli bir görüntün var, yüzün genç bir kızın yüzü gibi pürüzsüz ve canlı. Gözlerin okyanuslar gibi derin; belki de resimde en çok hoşuma giden şey de bu.

Birkaç ay önce Viyana'da birbirimizi en son gördüğümüzde kavga etmiştik. İkimiz de onca öfke, hayal kırıklığı ve acı yüzünden bağırıp çağırmış, kızmış ve ağlamıştık. Birbirimize söylenmemesi gereken şeyler söylemiştik. Sonunda da dört saat süren bir kavganın ardından buruk ve tükenmiş bir hâlde ayrılmıştık. Şimdi Güney Afrika'daki bu küçük evimde, artık benim sığmağım olan bu evde oturuyorum. Resmin önümde, masamın üzerinde duruyor; ancak ara sıra bakışlarından kaçabiliyorum. Denizi, dalgaları ve kıyıda yüzen balıkçı teknelerini seyreliyorum. İkinci vakti oldu, güneş alev alev yanıyor; yarısı denize batmış bile. Burada gün batımı öyle yavaş ki, Avrupa'daki gün batımlarından çok farklı.

Birkaç gecedir iyi uyuyamıyorum. Öyle perişanım, aklım öyle karışık ki. İçimde bir ateş yanıyor. Sana yakın olmanın bir yolunu bulmaya çalıştım ama bulamadım. Yatağında bir

o tarafa bir bu tarafa dönüp durdum. Sana söyleyeceğim o kadar çok şey var ki ama nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum. Bir itirafta bulunmam gerek ama nasıl yapacağımı bilemiyorum. Gerçek bazen bir güle benzer: Ona ulaştığında dikenleri canını yakabilir. Şunu kabul etmek benim için öylesine zor ki: ‘Waris hayatında pek çok şey başardın, ama asıl amacına ulaşamadın, annenin kalbinde bir yer edinemedin.’

Hep benimle gurur duymanı istedim, yabancı bir ülkede yaşayan kızından göğsünü gere gere bahsetmeni. Yeni hayatıyla uğraşan, dikkafalı, inatçı Waris’le iftihar etmeni istedim. Biliyorum: Yaptığım, söylediğim pek çok şeyi anlamayan ya da onaylayan mümkün değil; çünkü senin geleneklerin sana tamamen farklı şeyler emrediyor. Sen eski Afrika’da yaşıyorsun; onun usulleriyle, âdetleriyle kuşatılmışsın. Bense kendi Afrika’mı içimde taşıyorum. Benimki gelenekle yenilenmenin güçlü bir karışımı olan modern bir Afrika. Sevgili anneciğim, senden tek istediğim beni anlamaya çalışman.

Önemliymiş gibi görünen her şey bir kenara bırakılsa geriye hiç değişmeden kalacak olan nedir? Bir kızın annesine olan sevgisi. Bir annenin çocuğuna olan sevgisi. Dünya üzerinde bu bağdan daha güçlü bir şey yoktur.

Uykusuz geçen gecelerde aklıma bir fikir geldi. Sana bir mektup yazmaya başladım. “Belki,” dedim kendi kendime, “yüzüne söyleyemediğim her şeyi yazabilirim.” İlk birkaç satırdan sonra mektubu büyük bir hayal kırıklığıyla yırtıp attım. Ama pes etmedim ve kalemi alıp baştan başladım. Yazıp attım, yazıp attım. Derken nihayet ilk sayfayı bitirdim. Biraz sonra ikincisini bitirdim. Yazmam hızlanmıştı. Yazıma refakat eden hislerle mest olmuşum. Yazdım, yazdım... Parmaklarım acımaya başladı ama bu beni durdurmadı. Kalemim sayfaların üzerinde uçuyordu sanki. Zaman su gibi akıp geçti, yemeji içmeji unuttum. Yorgun düşünce birkaç saat kestirdim sonra tekrar masama dönüp transa geçmiş gibi yazmaya devam ettim.

Bunlar hakikaten yürekten satırlar, anneciğim. Yazdığım şeylerin çoğundan kimseye bahsetmemişimdir, en yakın dostlarıma bile. Tüm gerçeği söyleyebilmek için kendimi birçok kez zorlamam gerekti ama artık vakti gelmişti. Gerçeği, yalnızca gerçeği söylemenin...

Neden böyle olduğumu anlamamı istiyorum. Bakarsın bu mektup seninle yakınlaşmama yardım eder.

Biz seninle anne kızız, kan bağıyla bağlıyız ama birbirimizden tamamen farklıyız. Aramızda binlerce kilometre var ama fikirlerimiz sanki ayrı gezegenlerde yaşıyormuşuz gibi farklı. Sana kaç kez elimi uzattım ama sen her defasında geri çevirdin. Ne konuşursak konuşalım, ister din hakkında olsun ister gelenek ister aile; hiçbir zaman anlaşamadık. Başkalarının bakış açılarına anlayış göstermek diye bir şey yoktu, ne var ki benim en büyük arzum senin tarafından anlaşılmaktı.

Ben senin Waris'inim, hep de öyle olacağım; ben senin çöl çiçeğininim. Senin bağrından kopup doğdum Somali Çölü'nde. Zalim babam tarafından öldüresiye dövüldüm ve acımasız bir gelenek yüzünden sünnet ettirildim. Sırtımdaki giysiler dışında hiçbir şeyim olmadan evden kaçtım. Merhametli bir dalga beni Londra'ya taşıdı ve dev bir dalga beni göklere çıkarttı. Çöl çiçeği Waris, top model Waris'e, BM Özel Elçisi'ne, korkunç KS zulmüne karşı koyan bir savaşçıya, ünlü bir yazara dönüştü. Milyonlarca insan benim hayatımla ilgili kitapları okudu.

Ne var ki anneciğim hikâye bu kadarla kalmıyor. Onca yıldır ta derinlerde taşıdığım bir sırrım var benim. Bununla ilgili kimseyle konuşmadım. Dıştan güçlü Waris'im, savaşçı, daima güzel ve güleç yüzlü... Ama içten yaralıyım, güvensizim ve hâlâ bu büyük, renkli dünyaya yabancıyım. Bu, hayatımı kuşatan iblisin suçu. Kimi zaman gittiğini ya da ondan kurtulduğumu sanıyorum. Ama sonra iblis öyle bir güçle, öyle bir gaddarlıkla geri geliyor ki soluğumu kesip beni karanlığa sürüklüyor. Hayatımın kontrolü tamamen bu iblisin elinde.

Ne hissedeceğime, hayatta ne kadar ilerleyeceğime, iyi mi yoksa kötü mü hissedeceğime o karar veriyor. Belki bu iblisi alt etmeme sen yardım edersin, anneciğim. Ana-kız, birlikte güçlüyüz.

Anneciğim, bu mektupla senden yardımımı ve sevgini rica ediyorum.

Waris'in, çöl çiçeğin, kızın.

Telefon

Viyana'ya sonbaharın geldiği kesin. Rüzgâr ağaçlardaki yaprakları uçuruyor, yerlerdeki yapraklar da kırmızının, sarının, altûninin ve koyu kızılın aklınıza gelebilecek her varyasyonunda, fevkalade renk oyunları sergiliyor. Ara sıra atkestaneleri yaprakların altından dışarı bakıyorlar. Yaz sıcak ve kurak geçmişti. İlk gerçek yağmur ve serin rüzgâr doğayı heyecanlandırıyor. Sanki tüm bitkiler ve hayvanlar kendilerini acilen kışa hazırlamışlar gibi. Şehirde gezinirken heyecanlı heyecanlı yemek arayıp bir ağaçtan diğerine koşturan sincapları seyredebilirsiniz. Gökteki bulutlar aceleyle geçip gidiyorlar. Işık ve gölge sık sık yer değiştiriyor. Güneş ışınları bulutları yarıp çıkmayı başardıklarında hava ısınıyor ama ışınlar bulutlarla kaplanır kaplanmaz soğuk kış esintisini hissediyorsunuz. Şüphe yok ki yaz son dövuşünü yaptı ve birkaç gün içinde gidip yerini sonbahara bırakacak.

Ekimin sonuydu; Viyana'da, yeni evimde, geziniyordum. Alın yazısı ve rastlantı beni bu yere getirdi. Beni sürekli tehdit eden bir adamdan kaçıp Viyana'ya geldim ve bu şehre âşık oldum: güzelliğine, karakterlerine, kültürüne... Tabii insanı hayrete düşüren mimarisini ve şehrin tarihini de unutmamak gerek. Ama içimi kemiren sorular vardı. "Burada kök salabilecek miydim? Viyana benim yeni evim olacak mıydı? Eğer olacaksa bu ne kadar sürecekti?"

Bu telaşlı şehirde gezinmek hem heyecan verici hem de tatmin ediciydi. Sonbahar yeniden insanlar tarafından kuşatılmaktan hoşnut olduğum bir zaman. Hemen önümde Viyana'nın tipik kafelerinden birini gördüm. Kendimi bir fincan kahveyle şımartmaya karar verdim. Epey bir zamandır hissetmediğim kadar iyi hissediyordum. Nihayet kendimi düzeltercektim. Evvelki sene benim için zordu, birçok kereler artık gücümün kalmadığını hissettim. Ama yine de başardım ve hayatımdaki en zor sınavı verdim, bu zafer de